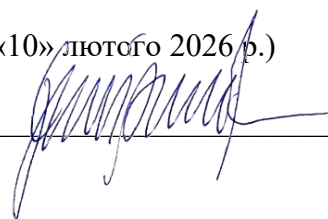

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет географічний
Кафедра конструктивної географії і картографії

Затверджено

На засіданні кафедри конструктивної
географії і картографії
факультету географічного
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 8 від «10» лютого 2026 р.)

Завідувач кафедри _____

Силабус з навчальної дисципліни (ДВВС)
«ІСТОРІЯ І ГЕОГРАФІЯ ФУТБОЛУ»,
що викладається в межах ОПШ
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для бакалаврів спеціальності 002
(Загальноуніверситетська вибіркова дисципліна)

**Силабус курсу «Історія і географія футболу»
2026-2027 навчального року**

Назва курсу	Історія і географія футболу
Адреса викладання курсу	Авд. 117а, географічний факультет, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Дорошенка, 41, м. Львів 79007
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Географічний факультет, кафедра конструктивної географії і картографії
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Загальноуніверситетська вибіркова дисципліна. Студенти усіх спеціальностей (002), що обрали ДВВС «Історія і географія футболу».
Викладачі курсу	<i>Войтків Петро Степанович</i> , кандидат географічних наук, доцент кафедри конструктивної географії і картографії
Контактна інформація викладачів	Моб. +38-093-865-96-68 Petro.Voytkiv@lnu.edu.ua , petrovoytkiv@gmail.com , https://geography.lnu.edu.ua/employee/voytkiv-petro-stepanovych , м. Львів, вул. Дорошенка 41, авд. 117а.
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій / семінарських занять (за попередньою домовленістю) (вул. Дорошенка, 41, авд. 117а). Он-лайн консультації через Microsoft Teams, Messenger, Viber, Facebook. <i>Для погодження часу консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.</i>
Сторінка курсу	https://geography.lnu.edu.ua/course/istoriia-i-heohrafiia-futbolu . https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/12/sylabus_Istoriia-i-heohrafiia-futbolu_Voytkiv_2024.pdf . https://e-learning.lnu.edu.ua/course/view.php?id=5950 .
Інформація про курс	Курс «Історія і географія футболу» є дисципліною вільного вибору студентів спеціальностей Університету для бакалаврів, яка викладається в 6 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Як теоретичний так і практичний (семінарський) курси побудовані таким чином, що припускають доповнення, корегування, уточнення та пропозиції.
Коротка анотація курсу	<i>Даний курс охоплює</i> відомості про історію та географію футболу в світі й Україні, а також розкриває особливості зародження, формування та розвитку цієї гри від найдавніших часів до сьогодення. Зміст курсу розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання для аналізу історичних і географічних аспектів поширення футболу на глобальному та національному рівнях. <i>Лекційний матеріал курсу</i> включає вивчення історії та географії світового футболу в різні часові періоди, аналіз розвитку гри на рівні національних збірних і клубних команд, а також дослідження історичних та географічних етапів становлення українського футболу. <i>Практичні (семінарські) заняття</i> спрямовані на набуття навичок пошуку та аналізу інформації щодо історичних і географічних особливостей розвитку футболу в країнах світу. Студенти матимуть змогу детально дослідити біографії видатних футболістів і тренерів, історію футбольних команд і турнірів на рівні збірних та клубів. Окрему увагу приділено історії та географії національної збірної України, внутрішнім клубним змаганням та участі українських команд у єврокубках.
Мета та цілі курсу	Метою навчальної дисципліни «Історія і географія футболу» є поглиблення знань у галузі формування та поширення цієї гри. Зокрема, вивчення закономірностей виникнення і розвитку футболу у світі та Україні, аналіз найважливіших здобутків на різних історичних етапах, а також визначення його місця та ролі в контексті світової культурної спадщини. Набуті знання допоможуть студентам орієнтуватися в сучасних тенденціях розвитку футболу в Україні та світі на різних етапах його становлення й поширення, а також сформувати власну світоглядну позицію, що сприятиме засвоєнню гуманітарних, політичних і культурних цінностей. Цілі курсу: 1. оволодіння принципами опрацювання наукових джерел та спеціалізованої

	<p>літератури для формування навичок самостійного пошуку актуальної інформації у сфері спортивної історії;</p> <p>2. розвиток здатності критично оцінювати та систематизувати великі масиви фактологічного матеріалу щодо становлення футбольних інституцій;</p> <p>3. формування вміння здійснювати глибокий аналіз та порівняння історичних етапів розвитку гри з виявленням ключових причинно-наслідкових зв'язків між подіями;</p> <p>4. демонстрація розуміння глобальних тенденцій поширення футболу в різні часові періоди з урахуванням специфіки кожної історичної епохи;</p> <p>5. вивчення ролі футболу як вагомого чинника впливу на соціокультурні та політичні процеси в межах національного та світового контекстів;</p> <p>6. дослідження географічних особливостей розміщення футбольних осередків та аналіз чинників, що сприяли популяризації гри в окремих регіонах України та світу.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Методичне забезпечення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Войтків П.С.</i> Історія і географія футболу: електронний курс. (https://e-learning.lnu.edu.ua/course/view.php?id=5950). 2. <i>Войтків П.С.</i> Історія і географія футболу: навчально-методичний посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2023. 126 с. (https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/12/Voytkiv_Istoriia-heohrafiia-futbolu_book_2023.pdf). 3. <i>Войтків П.С.</i> Історія і географія футболу: контрольні завдання: навчально-методичний посібник. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2024. 162 с. (https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/12/Voytkiv_Istoriia-heohrafiia-futbolu_Kontrolni-zavdannya_book_2024.pdf). <p style="text-align: center;">Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Історія розвитку футболу : [посібник] / <i>І.М. Чернобай</i>. – Львів: ЛДУФК, 2016. – 648 с. (https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/22465). 5. <i>Легкий Л.</i> Історія світового футболу. 2010. 576 с. (https://chtyvo.org.ua/authors/Lehkyi_Levko/Istoriia_svitovoho_futbolu/). 6. <i>Легкий Л.</i> Футбол. Історія та статистика. Енциклопедичний довідник. Вид. 2-ге, перероблене і доповнене. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2012. 616 с. + 32 с. іл. (https://epub.com.ua/product/futbol-istoriia-ta-statystyka/). 7. <i>Мандзюк Денис.</i> Копаний м'яч. Коротка історія українського футболу в Галичині 1909–1944. Л., 2017. 416 с. 8. <i>Ріпак І.М.</i> Футбол: навч. посіб. Львів: Ліга-Прес, 2010. 224 с. 9. <i>Соломонко В.В., Лисенчук Г.А., Соломонко О.В.</i> Футбол. – Київ: Олімпійська література, 2005. – 296 с. 10. <i>Сорока М.М.</i> Український футбол на чемпіонатах світу. / М. М. Сорока, О. М. Сорока. К. : ВАТ “Вид-во “Київська правда”, 2006. 288 с. 11. <i>Франков А. В.</i> Футбол. Харків: Фактор, 2009. 192 с. 12. Футбол: історія розвитку, правила гри, методика навчання : навч.-метод. посіб. – Дніпро : Стандарт-Сервіс, 2017. 150 с. (http://infiz.dp.ua/misc-documents/repozit/ZO-A1/A1-0000-32-L2-17.pdf). <p>Допоміжна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 13. Бомок – Сайт про Захід України: Перший футбольний матч в Україні: (https://bomok.com.ua/novyny/pershyj-futbolnyj-match-v-ukrayini-projshov-u-lvovi-tryvav-6-hvylyn-m-yach-zabyv-16-richnyj-gimnazyst/?fbclid=IwAR33AjY2vK7vtdS4EqAoJS7vq4jNTGPgb-000B4GbwOTT3osmDI1vvZ4yWE). 14. Історія виникнення та розвитку футболу. (https://ashevchenko.kiev.ua/ua/istoria-futbola.html). 15. <i>Кульчицький І., Назаркевич Ю.</i> Карпати: рік за роком (1963-2003 рр.). Львів, 2003. – 232 с. 16. <i>Миленко В.</i> 1992. Як починався український футбол. Київ : Раціо, 2025, 568 с. 17. <i>Михалюк Юрій.</i> Таємниці Львівського футболу (Книга 1). – Львів: ЛА «ПІРАМІДА», 2004. – 192 с. з іл. 18. <i>Наумчук В.</i> Євро–2012: історія українського футболу в контексті європейського виміру – Україна–Європа–Світ. Міжнародний збірник наукових ..., 2012 – С. 99-106.

19. Футбольний атлас України. Сезони 1992-2001 рр. : довідково-статистичне видання. / Михалюк Ю., Гусак М., Дикий І. / Львів, 2001. 160 с.
20. Яремко І., Назаркевич Ю., Михайлов В. та ін. Персоналії Львівського футболу (1894-2019) – Львів: «Триада плюс», 2019. 408 с.
21. How Football Began: A Global History of How the World's Football Codes Were Born. by Tony Collins. 2018, 218 p. (<https://www.pdfdrive.com/how-football-began-a-global-history-of-how-the-worlds-football-codes-were-born-e183916349.html>).
22. World Football Club Crests: The Design, Meaning and Symbolism of World Football's Most Famous Club. by Leonard Jägerskiöld Nilsson. 2018. 587 p. (<https://www.pdfdrive.com/world-football-club-crests-the-design-meaning-and-symbolism-of-world-footballs-most-famous-club-badges-e156644447.html>).
23. World football annual : the ultimate book of soccer stats & records. by Radnedge & Keir. 2016. 180 p. (<https://www.pdfdrive.com/world-football-annual-the-ultimate-book-of-soccer-stats-records-e158113880.html>).

Інформаційні ресурси:

24. Вікіпедія. (https://uk.wikipedia.org/wiki/Головна_сторінка).
25. Географія футболу – Всеосвіта. (<https://vseosvita.ua/library/geografia-futbolu-35242.html>).
26. Історія виникнення та розвитку футболу. (<https://ashevchenko.kiev.ua/ua/istoriya-futbola.html>).
27. Історія футболу. (<https://t.me/history1848>).
28. Історія футболу. Футбол у давнину. (<https://travel-in-time.org/uk/istoriya-vinahodiv/istoriya-futbolu-futbol-u-davninu/>).
29. Історія футболу. Футбол у новітній історії. (<https://travel-in-time.org/uk/istoriya-vinahodiv/istoriya-futbolu-futbol-u-novitniy-istoriyi/>).
30. Офіційний сайт Української асоціації футболу. (<https://uaf.ua/>).
31. Сторінка курсу «Історія і географія футболу». (<https://geography.lnu.edu.ua/course/istoriia-i-geografia-futbolu>).
32. Террікон - Футбол та Спорт - Футбол онлайн. (<https://terrikon.com/uk/>).
33. Українська Прем'єр-Ліга. Офіційний сайт УПЛ. (<https://upl.ua/ua>).
34. Український футбол. (<https://t.me/ukrfootballua>).
35. ФІФА. (<https://www.fifa.com/>).
36. Футбол 2.0. (https://www.youtube.com/@Football2.0_UA).
37. Футбол 24: новини футболу. (<https://football24.ua/>).
38. Футбол – Енциклопедія. (<https://uk.wikinohr.top/wiki/football>).
39. Футбол-ретро. (<https://www.facebook.com/groups/2921307267985491>).
40. Хроніки львівського футболу (Chronicles of Lviv football). (<https://www.facebook.com/groups/422520217934481>).
41. Цей день в історії: Перший Чемпіонат світу з футболу (та інші статті). (https://www.jnsm.com.ua/cgi-bin/m/tm.pl?Month=07&Day=13&a=Q&fbclid=IwAR1znfwVB_Um4Xvh_iQdBGV6WMwHBAeEmZ9VR3Z9v8m02Kz948Qgc8Lg2ZI).
42. El Campeonato Football. (<https://www.youtube.com/@elcampeonatofutbol19792>).
43. FIFA. (<https://www.youtube.com/@fifa>).
44. Flashscore.ua: live результати футбол, рахунки. (<https://www.flashscore.com.ua/>).
45. FootballHistory.org. <https://www.footballhistory.org/>
46. Football.ua - Новини футболу - Футбол онлайн. (<https://football.ua/>).
47. Krisztián Football. (<https://www.facebook.com/profile.php?id=100087919939321>).
48. MEDDOWS. (<https://www.youtube.com/@Meddows>).
49. MEGOGO СПОРТ. (<https://www.youtube.com/@MEGOGOSPORT>).
50. Nostalgia Futbolera. (<https://www.facebook.com/profile.php?id=100083439276075>).
51. Old School Football. (<https://www.facebook.com/groups/272071784461672>).
52. Setanta Sports Football. (<https://www.youtube.com/@SetantaSportsFootball>).
53. Sports Stats. [Електронний ресурс]. URL: <https://www.youtube.com/@SportsStatss>.
54. Sports Statistics. (Статистика і музика гімнів команд) (<https://www.youtube.com/@sportsstatistics5129>).
55. UA-Футбол. Новини футболу. Результати матчів онлайн. (<https://www.ua-football.com/ua>).

	<p>56. WAS. Історія футболу. Як грали 150 років тому в Британії та США. Правила футболу. (https://www.youtube.com/watch?v=zK6R-rc9TqQ).</p> <p>57. WAS. Трагедія Манчестер Юнайтед. Мюнхенська катастрофа. Малюки Басбі, United. (https://www.youtube.com/watch?v=gqlxY-FzLo4&t=179s).</p> <p>58. Wikipedia. (https://en.wikipedia.org/wiki/Main_Page).</p>
Тривалість курсу	Один семестр
Обсяг курсу	Загальний обсяг 90 годин, з них 32 години аудиторних занять (16 годин лекцій, 16 годин семінарських/практичних занять) і 58 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>В результаті вивчення даного курсу студент буде:</p> <p>знати:</p> <ol style="list-style-type: none"> історичні етапи формування та географічні особливості поширення футболу в різних регіонах світу; еволюцію офіційних правил гри та специфіку трансформації тактичних схем у процесі розвитку цього виду спорту; ключові історичні події та визначальні факти, що супроводжували становлення футболу як міжнародного явища; біографічні відомості про найважливіших діячів футбольного світу, включно з видатними гравцями та тренерами; роль провідних президентів футбольних клубів та функціонерів у створенні сучасної управлінської моделі цього виду спорту; структуру та засади діяльності міжнародних і національних організацій, що опікуються розвитком футболу у світі та Україні; сучасні соціально-економічні тенденції та особливості фінансового розвитку світового й українського футболу; періодизацію головних етапів розвитку гри від її зародження до формування сучасної професійної індустрії; внесок видатних представників української футбольної школи у формування спортивного іміджу нашої держави; історію виникнення та регламенти проведення основних турнірів на рівні національних збірних і професійних клубів; причини та наслідки найбільш масштабних футбольних скандалів і трагедій, що траплялися у різні часові періоди; загальні вектори розвитку та стратегічні перспективи українського футболу в контексті сучасних світових викликів. <p>вміти:</p> <ol style="list-style-type: none"> визначати хронологічну послідовність ключових історичних подій у світовому та вітчизняному футболі; ідентифікувати географічне розташування місць проведення визначних футбольних подій, знакових матчів, провідних клубів, стадіонів та місць історичних катастроф; співвідносити хронологію розвитку футбольних процесів в Україні з аналогічними подіями в інших країнах світу; локалізувати на історико-географічних картах головні об'єкти культурної спадщини футболу, штаб-квартири міжнародних організацій, розташування провідних клубів та місця проведення знакових змагань вітчизняного і світового рівня; характеризувати історико-географічні особливості становлення і розвитку футболу в Україні та інших державах світу; визначати сутність українського футболу, аналізувати ключові проблеми та прогнозувати перспективні тенденції його подальшого розвитку; пояснювати складні історико-географічні процеси, що відбуваються у структурі сучасного світового футболу; описувати та порівнювати ключові етапи розвитку українського і світового футболу з виявленням їхніх спільних рис та специфічних особливостей; аналізувати історико-географічні події у футбольному житті України через призму економічної, політичної та культурної активності суспільства; характеризувати глобальні історико-географічні тенденції розвитку та

	<p>поширення футболу, аналізуючи специфіку цього процесу в різних країнах і регіонах світу;</p> <p>11)самостійно здійснювати пошук історичної інформації, ефективно використовуючи наукові монографії, енциклопедії та періодичні видання;</p> <p>12)критично оцінювати історико-географічні дані та інтерпретувати їх з урахуванням різних наукових підходів;</p> <p>13)аргументовано формувати власну точку зору щодо дискусійних питань історії спорту та представляти її в усній формі;</p> <p>14)готувати аналітичні звіти та мультимедійні презентації, що демонструють глибоке розуміння взаємозв'язку між історичним розвитком і географічним поширенням футболу.</p> <p>Вивчення курсу сприяє розвитку комплексу надпрофесійних навичок (<i>soft skills</i>)серед яких особливе місце посідає <i>когнітивна гнучкість</i> що дозволяє студентам оперативного адаптуватися до аналізу багатогранних історичних і географічних процесів. Навчальний процес також забезпечує становлення навичок <i>професійної самопрезентації</i> через підготовку та публічний захист тематичних проєктів. Формування <i>критичного мислення</i> відбувається під час опрацювання великих масивів інформації та виявлення причинно-наслідкових зв'язків у розвитку спорту. Крім того активна взаємодія під час занять розвиває <i>уміння працювати в колективі та здатність до конструктивної комунікації в межах групи</i> для досягнення спільних результатів.</p>
Ключові слова	Історія і географія футболу, світовий та український футбол, правила гри у футбол, тактичні системи гри, аматорський та професійний футбол, футбольні організації та асоціації, футболісти, тренери (менеджери), футбольні клуби, футбольні турніри збірних та клубних команд, забуті сторінки футболу, таємниці світового футболу.
Формат курсу	<p>Очний</p> <p><i>Очна (денна) форма</i> навчання передбачає постійний особистий контакт науково-педагогічного працівника і студента, що забезпечує надбання глибоких системних знань, стійких умінь. Студенти денної форми навчання зобов'язані відвідувати навчальні заняття згідно з розкладом та своєчасно виконувати навчальні завдання згідно з робочою програмою.</p> <p>Проведення лекцій з використанням мультимедійного забезпечення, проведення семінарських/практичних занять, модуля та консультації для кращого розуміння тем.</p>
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру, підсумкове тестування.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань із таких дисциплін як <i>історія, географія, країнознавство, економіка, математика, статистика, соціологія, політологія та культурологія</i> , що є необхідним для повного сприйняття категоріального апарату <i>футболу</i> , а також глибокого розуміння історичних і географічних аспектів розвитку та поширення цієї гри у світі та Україні.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<p>Навчальний процес базується на поєднанні традиційних та інноваційних підходів що забезпечують глибоке засвоєння матеріалу.</p> <p><i>Лекційні заняття</i> проводяться з використанням мультимедійних презентацій на основі інформативного та пояснювально-ілюстративного методів із активною опорою на життєвий досвід здобувачів освіти.</p> <p><i>Практична складова</i> реалізується через семінарські заняття присвячені вивченню історії та географії формування футболу в Україні та світі. Під час цих занять активно застосовуються пошуковий та демонстраційний методи які допомагають студентам якісно готувати доповіді та представляти результати своїх досліджень.</p> <p><i>Комплексний підхід до навчання</i> включає використання статистичних методів а також методів аналізу і синтезу для глибокого розуміння спортивних процесів. Важливе місце посідають методи стимулювання інтересу до навчання що сприяють підвищенню мотивації студентів та їхньому залученню до дискусій.</p> <p><i>Самостійна робота</i> орієнтована на поглиблене вивчення окремих тем курсу та передбачає виконання футбольних мінімумів. Цей формат організації навчальної діяльності спрямований на самостійне здобуття нових знань із застосуванням наочного, статистичного, картографічного та історичного методів дослідження.</p>

<p>Необхідне обладнання</p>	<p>Ноутбук, мультимедійний проектор, індивідуальні завдання для проведення практичних (семінарських занять) робіт та футбольних мінімумів. Для вивчення курсу достатньо володіти загальноживаними програми, такими як: Microsoft Teams, Microsoft Office Word, Microsoft Office Power Point, Microsoft Office Excel.</p>
<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>практичні (семінарські) заняття</i>: максимальна кількість балів <u>80</u> Передбачено 8 семінарських занять. Кожна робота оцінюється максимум у 10 балів. Завдання до робіт отримують на парах, а виконують і оформлюють вдома, захищають на наступному занятті (усна відповідь на запитання). Теми семінарських занять обов'язково доповідають з презентацією. Кожна практична/семінарська робота оцінюється максимум у 10 балів: <i>10 балів</i> – студент в повному обсязі володіє матеріалом свого вивчення і дослідження, може відповісти на будь-яке запитання та виконав всі завдання; <i>9 балів</i> – студент розкрив завдання повністю, вільно викладає матеріал, є незначні проблеми з усвідомленням системних зв'язків; <i>8 балів</i> – студент добре володіє матеріалом свого дослідження, може відповісти на будь-яке запитання та виконав всі завдання, але в його мовленні трапляються помилки; <i>7 балів</i> – студент розкрив завдання частково, не висвітлені всі пункти, матеріал переказує, допускається невеликої кількості помилок; <i>6 балів</i> – студент розкрив завдання частково, невпевнено переказує матеріал, під час відповіді потребує допомоги; <i>5 балів</i> – студент розкрив завдання частково, невпевнено переказує матеріал, допускає помилки; <i>4 бали</i> – студент розкрив завдання поверхнево, невпевнено переказує матеріал, допускає велику кількість помилок; <i>3 бали</i> – студент не розкрив завдання, невпевнено переказує матеріал, наводить деякі правильні факти з питання; <i>2 бали</i> – студент не розкрив завдання, наводить окремі правильні факти з питання з помилками; <i>1 бал</i> – студент не розкрив завдання, наводить окремі напівдостовірні факти з питання з помилками. <i>0 балів</i> – студент повністю не виконав завдання. • <i>контрольні заміри (заліковий модуль)</i>: максимальна кількість балів <u>20</u> Заліковий модуль містить 20 питань, кожне з яких оцінюється максимум у 1 бал. Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал: <i>1 бал</i> – за правильну відповідь, <i>0 балів</i> – неправильна відповідь; Підсумкова максимальна кількість балів 100. <p><i>Академічна доброчесність.</i> Очікується, що всі роботи студентів будуть результатом їхніх особистих досліджень, самостійного аналізу та індивідуального оформлення. Прикладами академічної недоброчесності вважаються, проте не обмежуються ними, будь-які форми списування, плагіату чи втручання в результати роботи інших студентів.</p> <p>Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів виявленого запозичення, обману чи фальсифікації даних. Дотримання принципів етичної поведінки в освітньому процесі є обов'язковою умовою успішного опанування курсу.</p> <p><i>Відвідання занять</i> є фундаментальною складовою навчального процесу. Очікується, що студенти будуть присутні на всіх лекціях та семінарських (практичних) заняттях курсу. У разі неможливості відвідати заняття здобувач освіти має завчасно проінформувати про це викладача. Незалежно від обставин відсутності, студенти зобов'язані суворо дотримуватися встановлених термінів виконання та подання всіх видів робіт, передбачених навчальним планом. Несвоєчасне виконання завдань без поважних причин може вплинути на підсумковий результат оцінювання.</p>

	<p><i>Навчально-методичне забезпечення та література.</i> Джерела, які студенти не зможуть знайти самостійно, надаються викладачем виключно в освітніх цілях без права їх подальшого розповсюдження або передачі третім особам. Це забезпечує дотримання етичних норм та авторських прав при використанні закритих навчальних ресурсів. Водночас студенти заохочуються до самостійного пошуку та використання додаткової літератури й джерел, що не входять до списку рекомендованих, проте сприяють глибокому розкриттю тем лекційного курсу та семінарських занять. Використання актуальних наукових публікацій та архівних матеріалів вітається і враховується під час оцінювання творчого складника робіт.</p> <p><i>Політика виставлення балів.</i> Враховуються бали, отримані при доповіді на семінарських заняттях та бали підсумковою контрольного заміру (тестовий модуль). При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час семінарських занять; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p><i>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</i></p>
<p>Питання на модуль</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Навчальна дисципліна «Історія і географія футболу»: суть, мета, предмет та цілі. 2. Ігри з м'ячем у прадавні часи. 3. Зародження футболу. 4. Еволюція правил гри у футбол. 5. Еволюція тактичних систем гри. 6. Перші футбольні турніри та організація міжнародних змагань. 7. Поява аматорського та професійного футболу. 8. Географія футболу до 1920 року. 9. Найдавніші футбольні клуби світу. 10. Проведення перших клубних кубкових турнірів та чемпіонатів. 11. Видатні футболісти та тренери (менеджери) до 1920 року. 12. Формування футбольних організацій до 1920 року. 13. Перші міжнародні турніри до 1920 року. 14. Футбол на Олімпіадах до 1920 року. 15. Історія і географія футболу у 1920–1950 роках. 16. Розвиток футболу в країнах Європи та Америки у 1920–1950 роках. 17. Найвідоміші футбольні команди у 1920–1950 роках. 18. Видатні футболісти та тренери (менеджери) у 1920–1950 роках. 19. Історія і географія перших чемпіонатів світу у 1930–1950 роках. 20. Історія і географія футбольних турнірів на Олімпіадах у 1920–1950 роках. 21. Історія проведення чемпіонів Південної Америки у 1920–1950 роках. 22. Історія і географія футболу у країнах Африки і Азії у 1920–1950 роках. 23. Географія футболу в період від 1950 по 1990 рр. 24. Найвизначніші футбольні події в період від 1950 по 1990 рр. 25. Формування футбольних організацій та асоціацій у 1950–1990 роках. 26. Міжнародні турніри у 1950–1990 роках. 27. Історія і географія клубних футбольних турнірів у 1950–1990 роках. 28. Футбольні скандали у 1950–1990 роках. 29. Історія і географія футбольних трагедій у 1950–1990 роках. 30. Найтитулованіші футбольні клуби у 1950–1990 роках. 31. Найтитулованіші футбольні збірні у 1950–1990 роках. 32. Видатні футболісти у 1950–1990 роках. 33. Видатні тренери (менеджери) у 1950–1990 роках. 34. Найвизначніші футбольні події у 1990–2010 роках. 35. Найвизначніші футбольні турніри у 1990–2010 роках. 36. Найвизначніші футбольні скандали у 1990–2010 роках. 37. Найвизначніші футбольні трагедії у 1990–2010 роках. 38. Найтитулованіші футбольні клуби у 1990–2010 роках. 39. Найтитулованіші футбольні збірні у 1990–2010 роках. 40. Видатні футболісти у 1990–2010 роках. 41. Видатні тренери (менеджери) у 1990–2010 роках.

	<ol style="list-style-type: none"> 42. Найвизначніші футбольні події сучасності. 43. Найвизначніші футбольні турніри сучасності. 44. Найвизначніші футбольні скандали сучасності. 45. Найвизначніші футбольні трагедії сучасності. 46. Найтитолованіші футбольні клуби сучасності. 47. Найтитолованіші футбольні збірні сучасності. 48. Видатні футболісти сучасності. 49. Видатні тренери (менеджери) сучасності. 50. Історія чемпіонатів світу. 51. Географія чемпіонатів світу. 52. Континентальні особливості проведення футбольних турнірів збірних команд. 53. Історія і географія футбольних турнірів збірних команд, які вже припинили свою діяльність. 54. Історія і географія сучасних футбольних турнірів збірних команд. 55. Футбол на Олімпійських іграх. 56. Історичні аспекти проведення клубних футбольних турнірів на різних континентах. 57. Географічні аспекти проведення клубних футбольних турнірів на різних континентах. 58. Кубкові клубні футбольні турніри, які припинили своє існування. 59. Кубкові клубні футбольні турніри, які проводяться. 60. Історичні та географічні аспекти зародження українського футболу. 61. Історія і географія футболу України у 1900–1945 роках. 62. Історія і географія українського футболу у 1945–1991 роках. 63. Становлення сучасного українського футболу. 64. Українська асоціація футболу. 65. Збірні України та їх участь у міжнародних турнірах. 66. Аналіз клубних чемпіонатів України з футболу. 67. Участь клубних футбольних команд в єврокубках. 68. Найвидатніші футболісти в українському футболі. 69. Найвидатніші тренери в українському футболі. 70. Історія і географія футболу в передових футбольних країнах. 71. Історія і географія футболу в країнах з великою футбольною історією. 72. Історія Вашого улюбленого футболіста. 73. Історія Вашого улюбленого тренера. 74. Історія Вашого улюбленої футбольної команди. 75. Історія і географія футбольних турнірів на рівні збірних команд. 76. Історія і географія футбольних турнірів на рівні клубних команд. 77. Історичні аспекти формування та географія поширення футбольних організацій в світі. 78. Історія і географія забутих футбольних команд. 79. Історія і географія розформованих футбольних команд в Європі. 80. Історія і географія розформованих футбольних команд в Україні. 81. Футбольні трагедії під час футбольних матчів. 82. Футбольні трагедії команд і футболістів. 83. Найбільші футбольні скандали у футбольних клубах та організаціях. 84. Історія корупційних скандалів у футболі. 85. Історія і географія збірної України з футболу. 86. Футбольні вболівальники в Україні та світі.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано після завершення курсу.

Схема курсу «Історія і географія футболу»

Тиждень	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література (нумерація джерел)	К-ть год.
1	Тема 1. Вступ до історії і географії футболу. Структура початкової дисципліни. Початки розвитку футболу. Історичні і географічні аспекти розвитку сучасного футболу середини ХІХ – середини ХХ ст.	Лекція	1-6, 8, 11-14, 22, 24, 25, 27, 28, 31, 45-47, 50, 55, 58	2
	Тема 1. Історія і географія футболу в різних футбольних країнах світу (семінар).	Пр./р.1	1, 2, 4, 5, 8, 22, 24, 32, 35, 37, 38, 42-45, 50, 51, 55, 57	2
	Футбольний мінімум 1. Що ми знаємо про футбол?	С./р.	1, 2, 4-6, 24, 44, 45, 58	8
2	Тема 2. Історія і географія світового футболу у 1950–1990 роках. Географія футболу. Найвизначніші футбольні події, формування футбольних організацій та асоціацій, міжнародні турніри, футбол на Олімпіадах, скандали і трагедії. Найтитулованіші футбольні клуби та збірні. Видатні футболісти та тренери того часу.	Лекція	1-5, 9, 21, 22, 24, 29, 39, 44-47, 58	2
	Тема 2. Історія Вашого улюбленого футболіста чи тренера (семінар).	Пр./р.2	2, 4-6, 8, 9, 22, 24, 32, 35, 43-47, 50, 51, 58	2
	Футбольний мінімум 2. Логотипи (емблеми) футбольних збірних та клубів.	С./р.	1, 2, 22, 24, 44, 45, 58	8
3	Тема 3. Історія і географія світового футболу у 1990–2010 роках. Географія футболу. Найвизначніші футбольні події, турніри, скандали і трагедії. Найтитулованіші футбольні клуби та збірні. Видатні футболісти та тренери цього часу.	Лекція	1-5, 10, 11, 22, 24, 39, 44-46, 50	2
	Тема 3. Історія Вашого улюбленого футбольного клубу (семінар).	Пр./р.3	2, 4-6, 8, 9, 22, 24, 32, 35, 43-47, 50, 51, 58	2
	Футбольний мінімум 3. Назви клубних команд світу та України.	С./р.	1, 2, 4, 23, 24, 44, 45, 51, 58	7
4	Тема 4. Географія світового футболу у сучасності. Найвизначніші футбольні події, турніри, скандали і трагедії. Найтитулованіші футбольні клуби та збірні. Футбольні нагороди. Видатні футболісти і тренери.	Лекція	1-5, 11, 23, 24, 32, 35, 43-46, 48, 55, 58	2
	Тема 4. Історія і географія забутих футбольних клубів в Європі та світі (семінар).	Пр./р.4	1, 2, 4, 22-24, 32, 39, 43, 44, 47, 51, 58	2
	Футбольний мінімум 4. Найвідоміші стадіони країн світу.	С./р.	1, 2, 24, 44, 58	7
5	Тема 5. Історія і географія світового футболу на рівні національних збірних. Історія і географія чемпіонатів світу. Континентальні футбольні турніри збірних команд. Футбол на Олімпійських іграх.	Лекція	1-5, 11, 21, 22, 24, 35, 45, 46, 51, 54-56	2
	Тема 5. Історія і географія футбольних турнірів на рівні збірних команд (семінар).	Пр./р.5	1, 2, 4-6, 11, 23, 24, 44,	2

			51, 58	
	Футбольний мінімум 5. Переможці світових чемпіонатів, континентальних турнірів та олімпійських ігор.	С./р.	1, 2, 4-6, 8, 11, 24, 32, 35, 43, 50, 51, 58	7
6	Тема 6. Історія і географія світового футболу на рівні футбольних клубів. Історичні і географічні аспекти проведення клубних футбольних турнірів на різних континентах. Кубкові футбольні турніри, які припинили існування. Діючі кубкові футбольні турніри.	Лекція	1-5, 8, 11, 24, 35, 44, 45, 46, 49, 54, 55, 58	2
	Тема 6. Історія і географія футбольних турнірів на рівні клубних команд (семінар).	Пр./р.6	1, 2, 4-6, 11, 23, 24, 44, 51, 58	2
	Футбольний мінімум 6. Переможці клубних кубкових турнірів різних континентів.	С./р.	1, 2, 4-6, 24, 44, 45, 50, 51, 58	7
7	Тема 7. Історичні і географічні аспекти зародження та розвитку українського футболу до 1991 року. Зародження українського футболу. Історія і географія футболу України у 1900–1945 рр. Історія і географія українського футболу у 1945–1991 рр.	Лекція	1-5, 7, 10, 13, 16-18, 24, 34, 40, 44, 46, 55	2
	Тема 7. Історія і географія футболу за часів незалежної України (семінар).	Пр./р.7	1, 2, 4-8, 10, 11, 15-20, 24, 30, 32, 34, 36, 37, 44, 51, 55, 58	2
	Футбольний мінімум 7. Найвідоміші футболісти та тренери світового футболу.	С./р.	1, 2, 4-6, 24, 43, 44, 51, 58	7
8	Тема 8. Історія і географія футболу за часів незалежної України. Становлення сучасного українського футболу. Українська асоціація футболу. Збірні України та їх участь у міжнародних турнірах. Чемпіонати України з футболу. Участь футбольних клубів в єврокубках. Найвидатніші футболісти і тренери.	Лекція	1-5, 16, 19, 20, 30, 33, 34, 36, 37, 44, 46, 55	2
	Тема 8. Клубні футбольні змагання та участь українських клубів в єврокубках: історичні аспекти і географія (семінар).	Пр./р.8	1, 2, 4, 11, 15-20, 24, 30, 32-34, 40, 44, 46, 55, 58	2
	Футбольний мінімум 8. Найвідоміші футбольні матчі.	С./р.	1, 2, 4, 5, 11, 24, 30, 32-34, 44, 50, 51, 58	7
<i>Написання залікового модуля</i>				